

SUBJEK NUL *pro* BAHASA MELAYU: SUATU PENILAIAN SEMULA BERPANDUKAN KERANGKA MINIMALIS

Ahmad Syafiq Amir ABDULLAH ZAWAWI*¹

Fazal Mohamed MOHAMED SULTAN²

Azhar JALUDIN³

^{1,2,3} Pusat Kajian Bahasa dan Linguistik, Universiti Kebangsaan Malaysia

¹syafiqamir2017@gmail.com*

²fazal@ukm.edu.my

³azharj@ukm.edu.my

Manuscript received 30 October 2021

Manuscript accepted 17 June 2022

**Corresponding author*

<https://doi.org/10.33736/ils.4122.2022>

ABSTRAK

Kajian ini bertujuan untuk menilai semula kehadiran *pro* dalam bahasa Melayu dari perspektif teoretikal. Data yang digunakan dalam kajian ini dijana daripada Korpus DBP. Jenis data bagi kajian ini dipilih daripada ayat kewujudan yang tidak bersubjek zahir dan dianalisis menggunakan kerangka Minimalis. Kajian ini menyanggah kehadiran subjek *pro* bahasa Melayu yang dibincangkan Kader (2003). Kajian ini mencadangkan *sub*, mengisi posisi [Spes,FKALA] bagi ayat berklause finit yang tidak bersubjek zahir. Kajian ini berpendapat *pro* tidak layak ditandakan dalam struktur bahasa Melayu kerana ciri-ciri kata kerja (K) bahasa Melayu tidak kaya dengan sebarang affiks yang mewakili subjek yang hadir bersama K seperti bahasa Itali. Kehadiran *sub* dalam ayat yang tidak bersubjek zahir pula dimotivasikan oleh fitur [N] yang dibawa oleh *sub* dan fitur tak berinterpretasi EPP [uN*] pada KALA. Kajian ini memperlihatkan pergerakan *sub* dari posisi [Spes,FK] ke posisi [Spes,FKala] bagi memenuhi EPP. Kajian ini juga menafikan Carnie (2006) yang mendakwa subjek nul hanya berlaku dalam bahasa yang memiliki Sistem Morfologi Kerasian Kaya sahaja. Sebaliknya, subjek nul wujud dalam bahasa Melayu dan kajian ini berpendapat bahasa Melayu sebagai bahasa separa-*pro-drop* dan posisi subjek implisit diisi oleh elemen nul *sub* secara sejagat.

Kata kunci: *sub*; *pro*; Cangkanerang Fk; korpus; kerangka Minimalis

NULL SUBJECT *pro* IN MALAY: A RE-EVALUATION BASED ON MINIMALIST FRAMEWORK

ABSTRACT

This study aims to reassess the presence of null *pro* subjects in the Malay from a theoretical perspective. The data used in this study were generated from the DBP Corpus. Existential sentences that do not possess the covert subject were analysed using the Minimalist framework. This study refuted the presence of *pro* discussed by Kader (2003). Instead, this study suggests a *sub*, filling the position [Spes,TP]. The analysis shows that *pro* does not deserve to be marked in the structure of the Malay language because the characteristics of the verb (V) are not rich in any affixes representing the subjects present with V such as Italian. The presence of *sub* in unexplicit subject sentences is motivated by the feature [N] carried by *the sub* and features of the uninterpreted EPP [μ N*] by Tense. This study shows the derivation of mobility and ascension of the *sub* from the [Spes,VP] position to the [Spes,TP] position comply with EPP. The study also refutes Carnie (2006) who claims the null subject only occurs in languages that have a Rich Compatibility Morphological System only. Conversely, the null subject was found to exist in Malay language and therefore the Malay language is considered a semi-*pro*-drop language and the position of the implicit subject is filled by the elements of the null *sub* universally.

Keywords: *sub*; *pro*; vP Shell; corpus; Minimalist framework

Pengenalan

Penutur natif sesuatu bahasa diandaikan mempunyai kemahiran berbahasa untuk mengetahui struktur sesuatu unsur dalam ayat, yang dikenali sebagai struktur konstituen. Seseorang penutur natif mempunyai pengetahuan semula jadi bagi memenggal ayat kepada bahagian-bahagian tertentu (Gadanidis et al., 2021; Gluckman, 2021; Ortin & Fernandez, 2019; Walton et al., 2018). Menurut Sobin (2011) dan Fromkin et al. (2001), sesuatu ayat terbina daripada gabungan dan susunan perkataan yang bermula dari unit terkecil seperti fonem, morfem, kata, frasa, klausa hinggalah membentuk ayat. Namun, gabungan semua unsur ini tidak berlaku sewenang-wenangnya. Ia dimotivasikan oleh kecekapan penutur asli yang merangkumi kecekapan leksikon, morfologi, fonologi dan semantik yang membentuk tatabahasa mental (Adger, 2002).

Menurut Chomsky (2001, 2015), ayat ialah sebagai suatu set lakuan yang bersifat dalaman pada sistem mental yang terdiri daripada ujaran yang bermakna. Menurut beliau, seseorang penutur asli sesuatu bahasa dibekalkan dengan alat pemerolehan bahasa, iaitu suatu templat yang bersifat abstrak yang dikenali sebagai Tatabahasa Sejagat (*universal grammar*). Menurut Chomsky (2001) dan Adger (2002), Sesuatu ayat pula terbina daripada gabungan satu atau lebih golongan kata seperti N, K,

Prep, KAdj, ADV dan sebagainya. Dalam bahasa Melayu, konstruksi ayat lazimnya terbina dalam dua gatra secara tradisional, yang dikenali subjek dan predikat. Gatra ini membentuk struktur ayat selapis atau ayat dasar sebagaimana yang dipaparkan dalam Jadual 1.

Jadual 1

Binaan ayat selapis Bahasa Melayu

Subjek	Predikat	Sumber
Dia	membeli baju	Omar (2015)
Encik Ahmad	guru sekolah	Karim et al. (2010)
Lahuma	kehilangan tenaga	Hassan (2006)
Ali	menungguang motosikal	Che Man dan Mohamed Sultan (2020)

Menurut Wahab et al. (2016), ayat selapis ialah ayat yang mempunyai satu klausa sahaja. Hal ini menunjukkan subjek ayat selapis terdiri daripada satu perkataan atau beberapa perkataan. Menurut Hassan (2006), sesuatu ayat selapis dibentuk dengan menggabungkan unsur subjek dengan unsur predikat yang seterusnya membentuk ayat dalam susunan biasa mahupun susunan songsang.

Subjek ayat selapis juga boleh hadir dalam bentuk FK dan FAdj (Che Man & Mohamed Sultan, 2020; Karim et al., 2010; Liaw, 1985; Omar, 2015). Contohnya diperturunkan dalam Jadual 2.

Jadual 2

Kepelbagaian Kategori Frasa Yang Berfungsi Sebagai Subjek Ayat Selapis

Subjek	Predikat
Melukis	menjadi kegemarannya.
Bersawah padi	dapat mendatangkan hasil.
Merah	melambangkan keberanian.
Boros	membawa kepapaan.

(Sumber: Karim et al., 2010)

Konstruksi ayat selapis seperti dalam Jadual 1 dan Jadual 2 membuktikan bahawa subjek merupakan unsur wajib dalam binaan ayat bahasa Melayu. Sekiranya subjek dalam Jadual 1 dan Jadual 2 digugurkan, konstruksi yang terhasil membawa implikasi ayat yang tidak gramatis. Justeru, Salleh (1995) menggolongkan bahasa Melayu sebagai bahasa yang tidak membenarkan subjeknya digugurkan (*tak-pro-drop*).

Sebaliknya, bagi bahasa yang mempunyai pengguguran-pro (*pro-drop*) seperti bahasa Itali, struktur ayatnya dikatakan unik kerana tidak mempunyai konstituen subjek dalam susunan kanonikal. Subjek bahasa Itali tidak perlu dizahirkan kerana gantinama pelakunya telah hadir bersama K (Radford, 2009). Perkara ini dipaparkan dalam (1).

- (1) Si, e` tornata.
Yes Ø is returned.3.Sg.

“Yes, *pro is returned.*”

“Ya, (dia) sudah pulang.”

(Radford, 2009)

Dalam contoh (1), gatra subjek tidak hadir secara bersendirian. K “*tornata*” disertai oleh gatinama ketiga pelaku tunggal, iaitu ditandai dengan morfem “*ta*”. Morfem inilah yang menandakan subjek bagi K bahasa Itali. Sekiranya subjek K “*tornata*” ialah pelaku gatinama pertama atau kedua, K “*tornata*” dalam ayat (1) berubah kepada “*tornato*” atau “*tornati*” seperti (2). Hal ini memperlihatkan K bahasa *pro-drop* seperti Italia mat kaya dengan morfem penanda gatinama diri subjek dalam struktur sintaksisnya. Fenomena ini dikenali sebagai *pro-subject*, *null subject* atau *null pro-subject* (Carnie, 2006; Crystal, 2008; Matthews, 2007; Radford, 2009). Contohnya seperti dalam (2).

(2) a.	Si, e` tornato.	b.	Si, e` tornati.
	Yes \emptyset is returned.1.Sg.		Yes \emptyset is returned.2.Sg.
	“Yes, <i>pro is returned.</i> ”		“Yes, <i>pro is returned.</i> ”
	“Ya, (Saya) sudah pulang.”		“Ya, (Kamu) sudah pulang.”

Namun, dalam beberapa keadaan terdapat konstruksi bahasa Melayu yang terbina secara gramatis tanpa binaan subjek secara zahir (Kader, 2003). Hal ini merupakan keunikan bahasa Melayu dan dapat dilihat khususnya dalam ayat kewujudan, ayat cuaca, ayat perintah dan ayat minimal yang diperoleh daripada Korpus DBP seperti dalam (3).

(3)	a. Ada penyeludup di pulau ini.	(Ayat kewujudan)
	b. Hujan lebat!	(Ayat cuaca)
	c. Demam.	(Ayat minimal)
	d. Keluar!	(Ayat perintah)

Ayat (3a) hingga (3d) menunjukkan seolah-oleh terdapat konstruksi ayat bahasa Melayu terbina tanpa subjek zahir, sedangkan para sarjana yang telah dibincangkan di awal makalah ini menyatakan bahawa kehadiran sesuatu subjek dalam ayat adalah wajib. Oleh yang demikian, makalah ini secara khusus akan menghuraikan keperihalanan ayat yang tidak mempunyai subjek secara terang dan menjelaskan struktur sintaksis ayat-ayat tersebut secara berpada menggunakan kerangka Minimalis.

Walau bagaimanapun, walaupun ayat (3a) menunjukkan binaan ayat kewujudan tanpa subjek zahir (*covert subject*), terdapat juga ayat kewujudan yang terbina dengan subjek zahir (*overt subject*). Hal ini seperti yang diperoleh melalui janaan konkordans data korpus dan dipaparkan dalam (3’).

(3’)	a. Abang Jalil ada di rumah.
	b. Pesakit mental ada di kawasan bandar dan luar bandar.
	c. Filem nasional masih ada di sanubari rakyat negara ini.

(Dewan Bahasa dan Pustaka, n.d.)

Binaan (3a’) hingga (3c’) merupakan contoh ayat kewujudan yang bersubjek zahir. Subjek zahir dalam ayat tersebut diwakili oleh DP “Abang Jalil”, “Pesakit mental” dan

“Filem nasional”. Semua DP subjek dalam ayat (3’) diikuti oleh leksis “ada” sebagai kata kerja utama ayat kewujudan. Namun, makalah ini hanya akan memfokuskan konstruksi ayat kewujudan tanpa subjek zahir, sebagaimana yang dipaparkan dalam ayat (3a).

Keperihalan Subjek *pro* Dalam Bahasa Tabi’i

Pro/pro merupakan suatu istilah yang digunakan dalam kajian linguistik, khususnya sintaksis generatif. *pro* kecil (*small pro*) merupakan ringkasan kepada pronominal, iaitu istilah yang diberikan kepada gantinama subjek nul dan *pro* kecil hadir dalam klausa finit. Kehadiran *pro* adalah sebagai subjek boneka bagi ayat yang tidak mempunyai konstituen subjek secara zahir (*covert subject*). Sebagai subjek, *pro* menduduki posisi [Spes,FKALA] dalam struktur sintaksis, iaitu posisi yang sama diduduki oleh binaan ayat yang bersubjek zahir. Menurut Matthews (2007), *pro* kecil merupakan suatu elemen nul yang tidak mempunyai sebarang kelas kategori. *pro* menduduki posisi subjek dalam klausa finit yang tidak mempunyai subjek nyata. Contohnya dimuatkan dalam Jadual 3.

Jadual 3

Fenomena pro Dalam Bahasa Itali

Gantinama	Bentuk	
	Tunggal	Jamak
Pertama	<i>pro mangio il riso.</i> Pro eat.1.SG. the rice “I eat the rice.” “Saya makan nasi.”	<i>pro mangiamo il riso.</i> Pro eat.1.PL the rice “We eat the rice.” “Kami makan nasi.”
Kedua	<i>pro mangi il riso.</i> Pro eat.2.SG the rice “You eat the rice.” “Kamu makan nasi.”	<i>pro mangiate il riso.</i> Pro eat.2.PL the rice “You _{PL} eat the rice.” “Kamu semua makan nasi.”
Ketiga	<i>pro mangia il riso.</i> Pro eat.3.SG. the rice “He/She/It” eat the rice. “Dia makan nasi.”	<i>pro mangiano il riso.</i> Pro eat.3.PL the rice “They eat the rice.” “Mereka makan nasi.”

(Ackema & Neeleman, 2007; Mustaffa, 2020; Ouhalla, 2001)

Berpandukan Jadual 3, kebanyakan ayat bahasa Itali yang telah dipaparkan tidak disertai oleh DP subjek kerana kebanyakan kata kerja bahasa Itali didapati telah mengandungi suffiks yang berfungsi sebagai penanda gantinama diri subjek. Fenomena ini dikenali sebagai *Rich Agreement* (Ackema & Neeleman, 2007) atau *Rich Agreement Morphology System* (Carnie, 2006) kerana bahasa Itali sememangnya didapati kaya dengan penanda gantinama diri pada K. Disebabkan K bahasa Itali didapati telah dilengkapi penanda gantinama diri subjek, Rizzi (1986), Ouhalla (2001), Radford (2009) dan Haegeman (1994) menyatakan subjek tidak perlu dizahirkan bagi kebanyakan ayat bahasa Itali dan gatra subjek ditandai dengan *pro* bagi memenuhi EPP.

Selain itu, Carnie (2006) mendakwa, *pro* hanya wujud dalam bahasa yang mempunyai prinsip Morfologi Keserasian Kaya (*Rich Agreement Morphology*) sahaja,

iaitu dalam bahasa yang bersifat *pro-drop* seperti yang berlaku dalam bahasa Itali. Subjek secara kanonikal tidak diperlukan lagi dalam ayat bahasa Itali. Inilah syarat utama yang perlu dipatuhi bagi membolehkan sesuatu subjek nul *pro* ditandakan dalam struktur sintaksis. Hal ini diistilahkan oleh Rizzi (1986) dan Carnie (2006) sebagai Parameter Subjek Nul (*Null Subject Parameter*). Dalam kajian rentas bahasa, subjek *pro* juga dibincangkan dalam bahasa *pro-drop* yang lain, seperti bahasa Finnish (Vainikka & Levy, 1999) dan Perancis (Ackema & Neeleman, 2007; Adams, 1987; Roberts, 1993). Fenomena subjek nul dalam bahasa Finnish sangat unik, kerana kehadiran sesuatu subjek secara zahir (*overt subject*) adalah bergantung kepada jenis gantinama pelaku, sama ada gantinama pertama, kedua atau ketiga. Vainikka dan Levy (1999) mendakwa, kehadiran subjek nul *pro* dalam bahasa Finnish hanya dibenarkan untuk menggantikan gantinama pertama dan kedua sahaja seperti dalam (4a). Namun bagi gantinama ketiga, subjek NP hendaklah hadir secara zahir seperti dalam (4b). Contohnya diperturunkan seperti berikut.

- (4) a. *pro nousin junaan.*
pro step-PAST-1Sg. Train
I boarded train.
 "Saya menaiki kereta api."
- b. *Kun hän soitti, he söivät juuri aamiaista.*
when he/she call-PAST-3Sg. they eat-PAST-3Pl. just breakfast
When he/she called, they were just eating breakfast.
 "Mereka sedang bersarapan semasa dia menelefon,"
- c. **Kun soitti, he söivät juuri aamiaista.* (Vainikka & Levy, 1999)

Menurut Vainikka dan Levy (1999), ayat (4a) menunjukkan posisi subjek diisi oleh subjek nul *pro* kerana K "*nousin*" menunjukkan kata kerja "*menaiki*" yang dilakukan oleh gantinama pertama tunggal secara kala lepas. Namun demikian, dalam ayat (4b) K "*soitti*" merupakan kata kerja "*menelefon*" bagi merujuk pelaku gantinama ketiga secara tunggal. Oleh itu, subjek ayat (4b) tidak boleh digugurkan kerana kerjaan dalam ayat ini merupakan K bagi gantinama ketiga dan subjeknya wajib hadir. Sekiranya subjek bagi K yang merujuk perbuatan gantinama ketiga (4b) digugurkan, ayat tersebut menjadi tidak gramatis, seperti ditunjukkan dalam (4c).

Seterusnya, subjek *pro* juga dikatakan wujud dalam bahasa Perancis. Menurut Ackema dan Neeleman (2007), bahasa Perancis memperlihatkan fenomena subjek pronominal *pro* yang hampir sama dengan bahasa Itali, iaitu kata kerjanya telah mengandungi morfem khusus yang merujuk kepada gantinama subjek pelaku. Hal ini menyebabkan posisi subjek dianggap sebagai *nul* dan *pro* mengambil tempat kerana posisi ini tidak diisi dengan subjek secara zahir. Hal ini diistilahkan oleh Adams (1987), Roberts (1993) dan Ackema dan Neeleman (2004) sebagai Paradigma Keserasian (*Agreement Paradigm*). Contoh kehadiran *pro* dalam bahasa Perancis diperturunkan dalam (5).

- (5) *Einsi corurent pro par mer tant que il vindrent a`Cademele`e.*
thus run-3Pl. pro by sea until they came-3Pl. to Cadme`e
“Thus they ran by the sea until they came to Cadme`e.”

(Ackema & Neeleman, 2007)

Dalam contoh (5), K “*corurent*” mengandungi kata dasar “*corur*” dan morfem gatinama ketiga jamak, iaitu “*ent*” yang bermaksud “*mereka lari*”. Hal ini menampakkan persamaan dengan pronominal *pro* dalam bahasa Itali apabila kata kerja disertai oleh morfem gatinama subjek yang membolehkan posisi subjek tidak diisi dengan sebarang subjek secara zahir. Kedua-dua bahasa Perancis dan Itali ini telah memperlihatkan bahawa bahasa ini memiliki Prinsip Kekayaan (*Rich Agreement*). Carnie (2006) menyatakan K dalam bahasa-bahasa *pro-drop* sangat kaya dengan penanda morfem gatinama subjek dan hadir bersama K.

Walaupun bagaimanapun, dalam bahasa Inggeris, fenomena *pro* didapati tidak wujud dalam klausa finit. Hal ini dikatakan demikian kerana bahasa Inggeris bukanlah bahasa yang bersifat *pro-drop*. K bahasa Inggeris tidak memiliki sebarang ciri-ciri *Rich Agreement* dalam sistem morfologinya (Haegeman, 1994). Sehubungan dengan itu, sekiranya subjek dalam bahasa Inggeris digugurkan dan disubstitusikan dengan sesuatu *pro*, maka ayat tersebut akan membawa implikasi tidak gramatis seperti yang ditunjukkan dalam (6).

- (6) a. *Gianni has arrived.*
 **pro Has arrived.*

- b. *He dances well.*
 **pro Dances well.*

(Haegeman, 1994)

Walaupun bahasa Inggeris tergolong dalam bahasa *non-pro-drop*, namun dalam klausa tak finit (*infinitive clause*) bahasa Inggeris seperti (7) dan (8), fenomena subjek nul didapati wujud, iaitu dengan kehadiran *PRO* besar, dan bukannya *pro* kecil seperti bahasa Itali (Radford, 2009). Hal inilah yang membezakan *PRO* dan *pro* Inggeris dan Itali. Contohnya diperturunkan dalam (7) dan (8).

- (7) a. *Jim promised [PRO to come to my party].*
 b. *Jim promised [he would come to my party].*

- (8) a. *We would like [PRO to stay].*
 b. *We would like [you to stay]*

(Radford, 2009)

Ayat (7) dan (8) merupakan ayat komplemen bahasa Inggeris kerana terbina daripada dua klausa, iaitu klausa matrik (*matrix clause*) dan klausa sematan (*embedded clause*). Radford (2009) mendakwa, subjek nul bagi klausa dalam kurungan (klausa sematan) mempunyai ciri-ciri gramatikal dan rujukan sebagai gatinama. Oleh yang demikian, kehadirannya dalam ayat secara zahir tidak diperlukan dan dianggap opsyenal. Inilah yang membezakan *PRO* besar yang terdapat dalam bahasa Inggeris dan *pro* kecil bahasa Itali. Dalam bahasa Melayu, konstruksi yang memperlihatkan kehadiran *PRO* besar (*big*

PRO) juga wujud, terutamanya dalam klausa tak finit atau lebih dikenali sebagai ayat kompleks. Hal ini diperlihatkan melalui contoh (9).

- (9) a. Zamri menyuruh Sulimah supaya *PRO* taat kepada ibu bapanya.
b. Azhar membuka balang untuk *PRO* mengambil kuih kesukaannya.

Dalam ayat (9a) dan (9b), kewujudan *PRO* besar menandakan terdapat subjek tak zahir pada posisi tersebut yang sepatutnya diduduki oleh suatu konstituen bagi memenuhi EPP. Menurut EPP, setiap binaan ayat mestilah memiliki subjeknya. Namun, kajian ini mendapati bahawa *PRO* besar dan *pro* kecil mempunyai ciri berbeza. Hal ini dikatakan demikian kerana *pro* kecil hanya wujud dalam binaan klausa finit, iaitu klausa yang berdiri sendiri tanpa memerlukan klausa lain, manakala *PRO* besar pula merupakan subjek klausa tak finit, iaitu klausa yang memerlukan suatu klausa lain bagi membolehkan sesuatu binaan ayat difahami dan gramatis. Oleh ciri yang dimiliki antara *PRO* dan *pro* berbeza, kajian ini hanya akan membincangkan keperihalan *pro* dalam klausa finit sahaja dan tidak melibatkan ayat-ayat dengan kehadiran *PRO* besar.

Namun demikian, Radford (2009) menyatakan subjek ayat sematan *PRO* dianggap opsyenal dan boleh digugurkan adalah disebabkan Prinsip Kawalan, iaitu *PRO* dikawal oleh sesuatu DP (subjek ayat matrik) yang berposisi lebih tinggi dalam binaan rajah pohon. Dalam contoh di atas, *PRO* (5a) dikawal oleh DP "*Jim*" dan *PRO* (6a) pula dikawal oleh DP "*We*". Oleh yang demikian, ayat komplemen "*Jim promised PRO to come to my party*" mempunyai interpretasi yang sama dengan "*Jim promised he would come to my party*". Menurut Radford (2009), kata kerja "*promised*" dan "*like*" dikenali sebagai kata kerja kawalan (*control verb*) dan klausa komplemen bersubjek *PRO* dikenali sebagai klausa kawalan (*control clause*). Walau bagaimanapun, disebabkan makalah ini hanya akan memfokuskan fenomena subjek *pro* kecil sahaja, maka perbincangan subjek *PRO* besar tidak akan dipanjangkan dalam makalah ini.

Namun demikian, fenomena *pro* juga dikatakan wujud dalam bahasa separa *pro-drop* (*partial-pro-drop*), seperti Portugis (Barbosa, 2011) dan bahasa Cina (Huang, 1989). Dalam kajian Barbosa (2011) berkaitan bahasa Portugis, beliau menyatakan terdapat dua versi bahasa Portugis, iaitu Portugis-Eropah (*European Portugese*) dan Portugis-Brazil (*Brazilian Portugese*). Bahasa Portugis diklasifikasikan oleh Barbosa (2011) sebagai bahasa separa *pro-drop*. Hal ini kerana bukan semua ayat dalam bahasa Portugis membenarkan subjek digugurkan khususnya melibatkan ayat komplemen. Contoh *pro* yang wujud dalam bahasa Portugis Eropah diperturunkan dalam (10a).

- (10) a. *O Joa~o disse que [pro comprou um computador].* (Barbosa, 2011)
Joa~o said that [pro bought a computer]
"Joa~o berkata bahawa [*pro* membeli computer]"

Menurut Barbosa (2011), *pro* digunakan dalam bahasa Portugis Eropah apabila subjek ayat sematan mengambil subjek ayat matriks sebagai perujukan anteceden, kedua-dua subjek ayat ini berkoindeks antara satu sama lain. Maka, subjek ayat sematan perlu

digugurkan dan *pro* mengambil tempat pada posisi subjek ayat sematan. Sebaliknya, sekiranya subjek ayat sematan tidak berkoindex dengan subjek ayat matriks, maka *pro* tidak dibenarkan hadir dan posisi subjek mestilah diisi dengan gantinama secara zahir. Contohnya, dalam ayat (10b), subjek ayat sematan “*ele*” tidak berkoindex dengan subjek ayat matriks “*Joa~o*”. Oleh itu, kedua-dua ayat sematan dan ayat matriks memiliki subjek yang berbeza dalam (10b):

- b. *O Joa~o disse que [ele comprou um computador].* (Barbosa, 2011)
Joa~o said that [he.3Sg. bought a computer]
 “*Joa~o* berkata bahawa [dia membeli komputer]”

Walaupun bahasa Portugis (10) Eropah menunjukkan dua konstruksi ayat berbeza, namun hal ini dilihat berbeza dalam bahasa Portugis Brazil. Menurut Barbosa (2011), penggunaan *pro* dalam bahasa Portugis Brazil lebih fleksibel, iaitu kedua-dua ayat (10a) dan (10b) digunakan antara satu sama lain bagi menunjukkan subjek ayat sematan adalah berkoindex dengan subjek ayat matriks. Kajian Barbosa (2011) menunjukkan bahawa terdapatnya perkaitan antara “*ele*” dan “*Joa~o*” dalam ayat tersebut merujuk kepada individu yang sama dan bukannya pelaku yang berbeza.

Kajian *pro* dalam bahasa Cina pula diutarakan oleh Huang (1989) yang menyatakan bahasa Cina sebagai salah satu bahasa yang memiliki subjek *pro*. Namun demikian, Huang (1989) dalam kajiannya mendakwa *pro* yang wujud dalam bahasa Cina adalah berbeza dengan *pro* bahasa Itali. Hal ini disebabkan oleh *pro* yang ada dalam bahasa Itali hadir disebabkan keserasian (*agreement*) morfem yang terdapat dalam K. Namun *pro* dalam bahasa Cina hadir disebabkan syarat hubungan *antecedent* yang wujud antara NP subjek dan faktor kawalan. Maka, terdapat dua varian *pro* dalam bahasa Cina, iaitu *PRO* besar dan *pro* kecil, seperti dalam (11).

- (11) a. *Zhangsan zhunbei PRO gen ni qu.*
Zhangsan prepare PRO with you go.
 “Zhangsan merancang untuk *PRO* pergi bersama kamu.”
- b. *Zhangsan qi ma qi de pro hen lei.*
Zhangsan ride horse ride till very tired
 “Zhangsan menunggang kuda sehingga *pro* sangat penat.” (Huang, 1989)
- c. *Zhangsan ku de pro hen shangxin.*
Zhangsan cry till very sad
 “Zhangsan menangis sehingga *pro* sangat sedih.” (Huang, 1989)

Terdapat dua varian *pro* yang didakwa wujud dalam bahasa Cina (Huang, 1989), iaitu *PRO* besar (11a) dan *pro* kecil, (11b) dan (11c). Punca utama yang membolehkan kedua-dua varian *pro* hadir dalam bahasa Cina adalah disebabkan kawalan terhadap *antecedent* NP pada posisi subjek, iaitu NP yang berada pada posisi subjek ayat (11a) hingga (11c) mengawal *pro* sehingga dapat difahami bahawa *PRO* dan *pro* dalam (11a) hingga (11c) merujuk kepada entiti NP subjek yang sama. Faktor inilah yang menyebabkan *pro* dalam bahasa Cina berbeza dengan *pro* Itali yang tidak menunjukkan

persamaan pada keserasian morfem kata kerja dan hal tersebut tidak berlaku dalam bahasa Cina. Hal yang kedua ialah cara untuk membezakan kedua-dua *PRO* dan *pro* dalam bahasa Cina turut dijelaskan oleh Huang (1989). Ayat (11a) ditandakan *PRO* kerana posisi subjek nul tidak boleh diisi oleh sebarang lain. Sebaliknya, ayat (11b) dan (11c) ditandakan *pro* kecil kerana posisi subjek nul ini boleh disubstitusikan dengan NP lain yang sesuai, seperti contoh (12).

(12) a. *Zhangsan qi ma qi de ma hen lei.*
Zhangsan ride horse ride till horse very tired
 “Zhangsan menunggang kuda sehingga kuda itu penat.”

b. *Zhangsan ku de Lisi hen shangxin.*
Zhangsan cry till Lisi very sad
 “Zhangsan menangis sehingga Lisi sangat sedih.” (Huang, 1989)

Fenomena subjek *pro* juga turut dikatakan hadir dalam konstruksi ayat bahasa Melayu (Kader, 2003). Dakwaan ini berasaskan fenomena *pro* yang terdapat dalam klausa finit bahasa yang mempunyai *pro* seperti bahasa Itali. Namun, kewujudan *pro* yang dibincangkan oleh Kader (2003) dan Salleh (1995) berpandukan teori Kuasaan dan Tambatan dipertikaikan dalam makalah ini kerana binaan bahasa Itali tidak boleh disamakan dengan bahasa Melayu. Menariknya, Salleh telah menggolongkan bahasa Melayu sebagai bahasa yang tidak memiliki *pro*. Maka, Salleh menyatakan bahasa Melayu tergolong sebagai bahasa *tak-pro-drop* seperti bahasa Inggeris. Hal ini kerana menurut beliau, lazimnya subjek ayat tidak boleh digugurkan dalam konstruksi bahasa Melayu. Walau bagaimanapun, terdapat konstruksi unik bahasa Melayu yang hanya terbina daripada gatra predikat sahaja tanpa kehadiran subjek (Hassan, 2006; Kader, 2003), iaitu ayat kewujudan yang memposisikan K *ada* di pangkal ayat. Contohnya seperti (13).

(13) a. **Ada** buah di atas pokok. (Hassan, 2006)
 b. **Ada** ular di dalam lubang itu. (Kader, 2003)

Kedua-dua ayat kewujudan (13a) dan (13b) menunjukkan K *ada* berada di pangkal ayat dan diikuti oleh DP “buah di atas pokok” dan “ular di dalam lubang itu”. Konstruksi (13a) dan (13b) didakwa oleh Hassan (2006) sebagai salah satu pola ayat dasar bahasa Melayu kerana konstruksi ini digunakan secara nalar oleh penutur natif. Disebabkan ayat (13a) dan (13b) terbina daripada gatra predikat tanpa subjek secara zahir, maka Kader (2003) menyatakan satu kategori kosong yang berfungsi sebagai subjek nul, *pro* hadir di posisi subjek seperti (14).

(14) a. *pro* **Ada** buah di atas pokok.
 b. *pro* **Ada** ular di dalam lubang itu.

Kader (2003) menandakan subjek nul *pro* di posisi subjek ayat (14a) dan (14b) adalah bagi memastikan EPP terus dipatuhi. *pro* dalam (14a) dan (14b), dianggap sebagai “*missing subject*” yang tetap hadir di posisi [Spes,FK] dan ia tidak memerlukan apa-apa

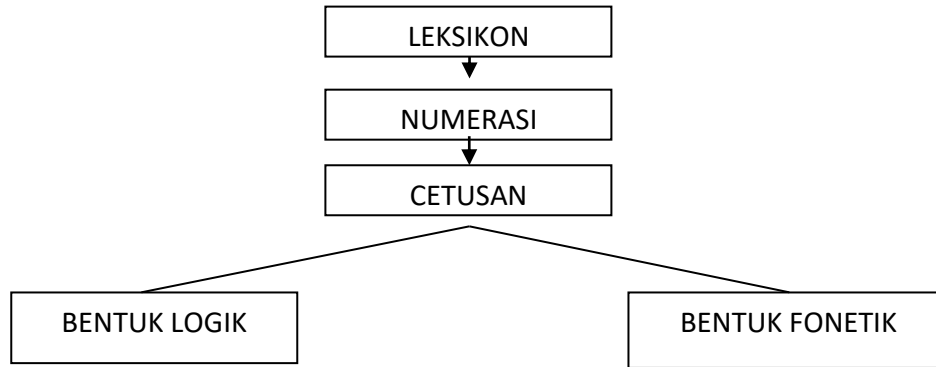
secara zahir serta tidak memerlukan manifestasi fonetik. Kader menambah, walaupun ayat (14a) dan (14b) mengandungi DP “buah” dan “ular” namun DP ini tidak layak berstatus subjek. Hal ini dikatakan demikian kerana kekangan definitif yang mengekang DP indefinit daripada menjadi subjek (Alsagoff, 1992; Kader, 2003). Kajian Kader (2003) yang memperkenalkan subjek nul *pro* dalam bahasa Melayu merupakan nilai tambah kajian-kajian terdahulu tentang konstruksi ayat dasar bahasa Melayu dari sudut pandang generatif.

Kami dapat menyimpulkan bahawa penggunaan subjek nul *pro* masih belum menggambarkan penggunaannya yang sejagat, khususnya melibatkan bahasa separa *pro-drop* dan tak *pro-drop*. Hal ini disebabkan oleh subjek nul *pro* yang lazimnya wujud dan digunakan dalam bahasa *pro-drop* seperti Itali, Finnish dan Perancis turut wujud dalam tak-*pro-drop* seperti bahasa Melayu, Cina dan Portugis. Maka, kami berpendapat perlu suatu kajian sintaksis teoretis untuk menentukan sama ada *pro* dibenarkan hadir dalam bahasa separa dan tak *pro-drop*, terutamanya bahasa Melayu kerana syarat utama untuk *pro* untuk hadir tidak dipenuhi oleh bahasa-bahasa tersebut.

Metodologi

Kajian ini merupakan kajian linguistik berbentuk deskriptif berasaskan penelitian korpus berkomputer. Kajian ini bertujuan menggambarkan penggunaan bahasa sebenar penutur natif bahasa Melayu. Menerusi pendekatan linguistik korpus, data yang memaparkan penggunaan bahasa sebenar merupakan data empirikal, yang merangkumi bahan teks tulisan atau lisan yang disimpan dalam bentuk korpus yang mencerminkan kecanggihan teknologi dalam penyelidikan bahasa (Carnie, 2006; Chapman & Routledge, 2009; Meor Osman & Meor Osman, 2021; Radford, 2009;). Oleh itu, kajian ini hanya menggunakan ayat kewujudan yang memposisikan “ada” di pangkal ayat diikuti dua argumen wajib, FN dan FP. Beberapa ayat kewujudan bagi pola ini disenaraikan di bahagian analisis data. Namun, disebabkan kajian ini memfokuskan satu pola ayat kewujudan sahaja dan hanya satu contoh akan dianalisis bagi mewakili keseluruhan ayat kewujudan bagi pola ini.

Dari aspek kerangka teoretis, landasan kajian ini adalah berasaskan tatabahasa generatif (TG) versi Program Minimalis-PM (Chomsky, 2001). Terdapat empat aras utama dalam kerangka PM, iaitu aras leksikon, numerasi, cetusan dan aras antaramuka bentuk logik dan bentuk fonetik. Andaian PM adalah sesuatu leksikal wujud secara lahiriah dalam leksikon manusia. Setiap leksikal dapat dicirikan secara berfitur. Pada aras numerasi, leksikal yang dipilih daripada leksikon akan melalui suatu operasi yang dikenali sebagai GABUNG (*merge*). Kerangka PM (Chomsky, 1995, 2001) ditunjukkan dalam Rajah 1.

Rajah 1*Kerangka Asas Program Minimalis (Chomsky, 2001)***Analisis Data*****Subjek Nul Bagi Bahasa Separa dan Tak Pro-Drop***

Bahasa separa *pro-drop* seperti Portugis-Eropah, Portugis-Brazil dan Cina dikatakan menerima kehadiran subjek nul, *pro* dalam ayat yang tidak bersubjek. Kehadiran *pro* dalam bahasa-bahasa ini lazimnya dapat dilihat dalam klausa tak finit, iaitu lebih khusus kepada ayat kawalan (*control sentences*). Bahasa Melayu yang dibincangkan oleh sarjana lepas berada dalam kelompok bahasa tak-*pro-drop* juga didakwa menerima subjek nul *pro* dalam beberapa konstruksi. Hal ini telah menafikan Salleh (1995) yang menyatakan subjek *pro* tidak wujud dalam BM. Menurut Salleh, bahasa Melayu mempunyai persamaan dengan bahasa Inggeris kerana subjeknya tidak dibenarkan gugur. Namun, dakwaan ini kurang tepat apabila terdapat beberapa ayat seperti ayat kewujudan hadir tanpa binaan subjek.

Walau bagaimanapun, kewujudan subjek nul *pro* dalam bahasa separa dan tak-*pro-drop* menimbulkan isu, faktor *pro* hadir dalam bahasa-bahasa tersebut. Seperti yang telah dinyatakan di awal makalah, terdapat tiga syarat yang dikenakan bagi membolehkan *pro* hadir dalam sesuatu bahasa (Carnie, 2006). Pertama, K telah mengandungi morfem gantinama subjek. Kedua, terdapat prinsip keserasian antara subjek dan K yang memperlihatkan perubahan morfologi K mengikut subjek pelaku. Ketiga, *pro* yang hadir mestilah dalam klausa finit. Maka, kajian ini akan menganalisis semula kesesuaian kehadiran *pro* dalam bahasa Melayu dan mengemukakan cadangan bagi memperlihatkan fenomena subjek nul secara sejagat.

Kajian ini mengumpulkan bahasa-bahasa separa-*pro-drop* bersama-sama bahasa Portugis-Eropah, Portugis Brazil, Cina dan bahasa Melayu. Ringkasan terhadap penelitian *pro* bahasa-bahasa ini diringkaskan dalam Jadual 4.

Jadual 4*Ringkasan Fenomena pro Dalam Beberapa Bahasa Tabi'i*

Bahasa	Itali	Finnish	Perancis	Portugis-Eropah	Portugis-Brazil	Cina	Melayu
Penggolongan bahasa	<i>pro-drop</i>	<i>pro-drop</i>	<i>pro-drop</i>	<i>Separa pro-drop</i>	<i>Separa pro-drop</i>	<i>Separa pro-drop</i>	<i>Tak-pro-drop*</i>
Subjek nul yang digunakan	<i>pro</i>	<i>pro</i>	<i>pro</i>	<i>pro</i>	<i>pro</i>	<i>pro</i>	<i>pro</i>
Klausa finit yang hadir bersama subjek nul	✓	✓	✓	x	x	x	✓
K hadir bersama morfem gantinama subjek*	✓	✓	✓	x	x	x	x
Prinsip Keserasian Morfologi Kaya**	✓	✓	✓	x	x	x	x

Berpandukan Jadual 4, didapati tiada keserasian *pro* yang digunakan dalam bahasa Itali, Perancis, Finnish dengan *pro* dalam bahasa Portugis, Cina dan Melayu. Walaupun bahasa-bahasa ini didakwa mempunyai *pro* dalam ayat yang tidak bersubjek, namun terdapat perbezaan ketara antara *pro* bahasa *pro-drop* dan penggunaan *pro* bahasa *separa-pro-drop*. Antaranya ialah dari segi jenis klausa yang menerima *pro*, ketiadaan gantinama subjek bersama K dan ketiadaan prinsip morfologi keserasian kaya pada bahasa *separa-pro-drop*.

Oleh yang demikian, berdasarkan perbezaan *pro* yang digunakan antara bahasa *pro-drop*, *separa* dan *tak-pro-drop*, dapatlah dinyatakan bahawa kami tidak bersetuju *pro* digunakan dalam bahasa Portugis, Cina dan Melayu. Didapati *pro* tidak memenuhi syarat asas untuk ditandakan dan hadir di posisi subjek kerana K bahasa Portugis, Cina, Melayu tidak hadir bersama morfem gantinama subjek pelaku seperti bahasa Itali, Finnish dan Perancis. Contohnya dalam (15).

- (15)a. ?O Joa~o disse que pro **comprou** um computador. (Bahasa Portugis)
 Joa~o said that pro **bought** a computer
 "Joa~o berkata bahawa pro **membeli** computer.
- b. ?Zhangsan qi ma qi de pro hen **lei**. (Bahasa Cina)
 Zhangsan ride horse ride till pro very **tired**
 "Zhangsan menunggang kuda sehingga pro sangat **penat**."
- c. ?pro **Ada** buah di atas pokok. (Bahasa Melayu)

Kami mendapati prinsip keserasian morfologi kaya tidak wujud dalam K bahasa Portugis, Cina dan Melayu. Ayat (15) ditandai (?) yang bermaksud kehadiran *pro* dalam ayat-ayat

tersebut tidak mematuhi Parameter Subjek Nul *pro* dan Morfologi Keserasian Kaya (Carnie, 2006; Rizzi, 1986). Maka, implikasinya *pro* yang digunakan dalam bahasa Portugis, Cina dan Melayu mewujudkan pelbagai variasi yang tidak mencerminkan ciri-cirinya yang sepadan/sama dengan bahasa Itali, Perancis dan Finnish.

Bagi memenuhi EPP dan membolehkan subjek nul hadir secara sejagat bagi bahasa separa-*pro-drop*, kami mencadangkan bahawa subjek nul kecil, *sub* yang membawa fitur berinterpretasi [N] hadir menggantikan *pro* di posisi subjek, iaitu [Spes,FKala] bagi klausa. Kehadiran subjek nul *sub* di posisi subjek didapati bersifat sejagat dalam bahasa-bahasa separa-*pro-drop* apabila ia menggantikan *pro* yang didapati tidak layak hadir dalam bahasa Portugis, Cina dan Melayu. Hal ini ditunjukkan dalam (16).

- (16)a. O Joa~o disse que **sub** compro um computador. (Bahasa Portugis)
 Joa~o said that **sub** bought a computer
 “Joa~o berkata bahawa **sub** membeli computer.
- b. Zhangsan qi ma qi de **sub** hen lei. (Bahasa Cina)
 Zhangsan ride horse ride till **sub** very tired
 “Zhangsan menunggang kuda sehingga **sub** sangat penat.”
- c. **sub** Ada buah di atas pokok. (Bahasa Melayu)

Faktor kehadiran *sub* dalam struktur sintaksis akan dibincangkan terperinci dalam analisis teoretis menggunakan Cangkerang Fk pada bahagian menyusul. Selain itu, dakwaan Salleh (1995) yang menafikan kehadiran subjek nul dalam bahasa Melayu juga tidak tepat, kerana bahasa Melayu juga membenarkan subjek nul, *sub* hadir dalam konstruksi ayat kewujudan, ayat cuaca, ayat perintah dan ayat minimal. Maka, kami berpendirian bahawa bahasa Melayu perlu digolongkan sebagai bahasa separa-*pro-drop*, yang menduduki kelompok yang sama dengan bahasa Portugis dan Cina.

Struktur Sintaksis Subjek Nul *sub* Dalam Ayat Kewujudan Bahasa Melayu

Hasil janaan konkordans pangkalan korpus mendapati ayat kewujudan yang terbina tanpa subjek secara zahir adalah berpola Ada-DP-FP. Hal ini dikemukakan dalam (17).

- (17) a. **KAda** [DPpenyeludup] [FPdi pulau ini].
 b. **KAda** [DPSentuhan kecil] [FPpada hujung jari mereka].
 c. **KAda** [DPazam politik] [FPdaripada pemimpin parti politik].
 d. **KAda** [DPbukti penyelewengan wang] [FPdi negeri itu].

(Dewan Bahasa dan Pustaka, n.d.)

Dapat diperhatikan dalam (17) bahawa “ada” menduduki posisi pangkal ayat, diikuti oleh DP TEMA dan FP LOKATIF secara berturutan. FP yang menerima peranan- θ LOKATIF memberikan maklumat lokasi kewujudan yang diungkapkan oleh K kewujudan (Caesar, 2020). Ayat (17a) hingga (17d) juga merupakan pola yang konsisten. Oleh yang demikian, dalam analisis derivasi struktur sintaksis ayat kewujudan, kajian ini hanya akan mengemukakan satu ayat sahaja dan hal ini dianggap berpada bagi mewakili semua

konstruksi yang dipaparkan dalam (17). Maka, ayat (17a) dipilih dan diperturunkan semula dalam (18).

(18)a. Data 1: *sub* Ada penyeludup di pulau ini.

b. Senarai leksikal dalam leksikon: {*k*, *sub*, pulau, ini, di, penyeludup, ada}

Pada tahap leksikon, kajian ini mengandaikan bahawa ayat (18a) terdiri daripada tujuh butir leksikal, termasuklah elemen kosong *sub* dan *k* (kecil). Chomsky (2008) mendakwa, *k* telah wujud sebagai suatu leksikal dalam leksikon manusia.

Pada aras numerasi, proses pembentukan frasa berlaku melalui operasi gabung (*merge*). Operasi dalam PM dimulakan dengan pembentukan *K'*. Langkah pertama dimulakan dengan *K terdapat* (*probe*) yang memiliki tiga fitur, iaitu fitur berinterpretasi [*K*] dan dua fitur pemilihan-*k* tak berinterpretasi, iaitu [*uP*] dan [*uN*]. Oleh itu, kedua-dua fitur tak berinterpretasi ini wajib disemak berdasarkan Prinsip Penyemakan Fitur. Proses penyemakan fitur tak berinterpretasi dilakukan mengikut prinsip hubungan bersaudara –PHB (*sisterhood*) dalam kedudukan selari. Oleh itu, FP *di pulau ini* (*goal*) yang mempunyai fitur berinterpretasi [*P*] dipilih daripada leksikon dan bergabung di posisi komplemen. Di sini, berlakulah padanan fitur (*feature matching*), dan fitur tak berinterpretasi [*uP*] pada *K ada* disemak dan dipadam, [*uP*]. Hasil gabungan kedua-dua nodus ini menyebabkan projeksi maksimal *K'* dihasilkan.

Terdapat satu lagi fitur tak berinterpretasi yang dimiliki oleh *K* yang belum disemak, iaitu [*uN*]. Fitur [*uN*] yang masih belum disemak seterusnya diperkolatkan ke *K'*. Oleh itu, *K'* pula perlu bergabung dengan suatu elemen yang memiliki fitur berinterpretasi [*N*]. Dalam senarai leksikal, DP *penyeludup* merupakan elemen yang mempunyai fitur berinterpretasi [*N*] yang sesuai untuk digabungkan dengan fitur pemilihan-*k* [*uN*] bagi membolehkan FK dibentuk. Oleh itu, DP *penyeludup* yang berada dalam leksikon akan ditarik ke posisi Spesifier, FK dan bergabung bersama *K'*. Di sini, prinsip penyemakan fitur diaplikasikan untuk memastikan fitur tak berinterpretasi [*uN*] pada *K'* dapat disemak secara PHB dan dihapuskan. Keserasian ini membolehkan fitur tak berinterpretasi [*uN*] pada *K'* disemak dan dihapuskan [*uN*] dan projeksi FK dibentuk.

Seterusnya, bagi memenuhi tatatingkat projeksi Cangkerang Fk, *K* mestilah digabungkan dengan nodus *k*, bagi membentuk derivasi *K'*. *k* diletuskan menjadi dua nodus. Nodus pertama diisi oleh *K ada* dan nodus kedua diisi oleh *k* yang memiliki fitur Kala tak berinterpretasi [*uKala*:], fitur kasus [Akusatif] dan fitur EPP tak berinterpretasi [*uN*]*. Pengisian *K* pada nodus pertama disebabkan oleh pergerakan *K terdapat* dari nodus *K*. Pergerakan *ada* dari *K* ke *k* meninggalkan bekas <ada> pada kedudukan asal.

Terdapat fitur EPP tak berinterpretasi [*uN*] yang belum disemak dan dihapuskan yang dimiliki oleh *k* (kecil). Bagi membolehkan fitur EPP ini disemak dan dihapuskan, maka fitur ini akan diprojeksikan ke *k'* bagi membolehkan Fk dibentuk dengan menggabungkan *k'* dengan suatu DP subjek. Namun, kajian ini mendapati tiada sebarang subjek dizahirkan dalam konstruksi ini. Hal ini seolah-olah melanggar EPP dan Hipotesis Subjek Dalam (Internal Subject Hypothesis) yang menyatakan semua ayat mestilah mempunyai subjeknya. Oleh yang demikian, bagi menyelesaikan masalah ini, kajian ini mencadangkan agar suatu elemen kosong *sub* diisi pada kedudukan subjek

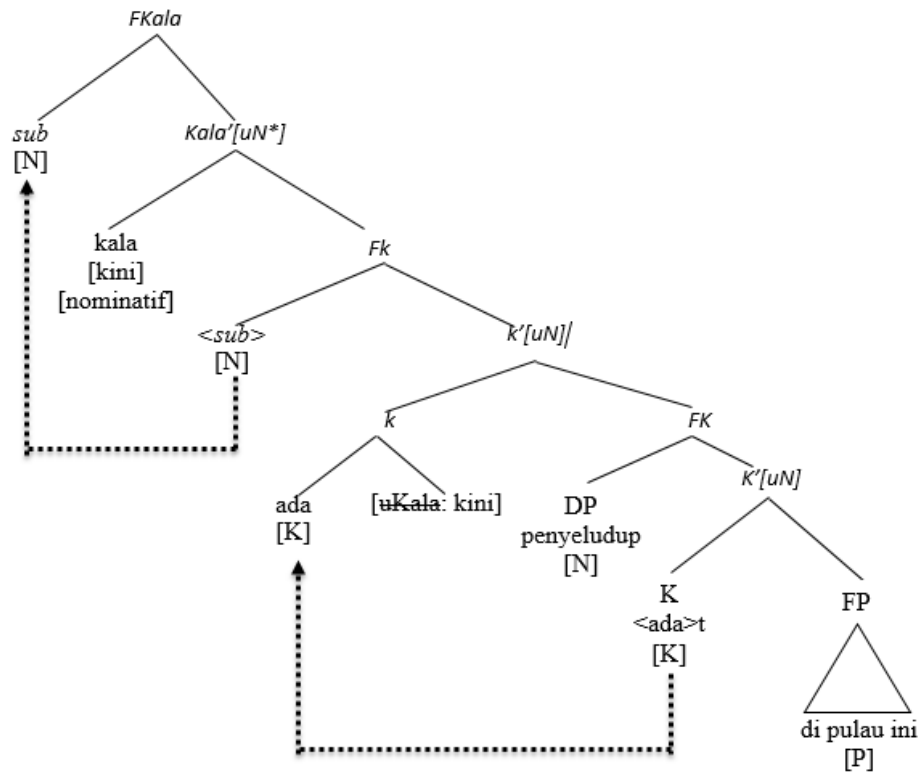
bagi memastikan EPP terus dipatuhi. Oleh yang demikian, kategori kosong *sub* yang memiliki fitur [N] bergabung dengan *k'* yang mempunyai fitur tak berinterpretasi [uN] bagi membentuk Fk. *sub* pula menduduki posisi Spesifier Fk, iaitu posisi khusus bagi subjek frasa kerja ini. Oleh itu, berlaku padanan fitur bagi penggabungan *sub* dan *k'* yang membolehkan fitur tak berinterpretasi [uN] pada *k'* disemak dan dipadamkan, [uN].

Langkah seterusnya adalah pembinaan Kala'. Bagi memastikan Kala' dibentuk, Fk mestilah digabungkan dengan Kala. Selain itu, kala kini dipilih untuk digabungkan dengan Fk kerana dalam pembinaan Fk, masih terdapat fitur kala tak berinterpretasi yang belum disemak dan dihapuskan, iaitu [uKala:]. Bagi menyemak fitur ini, proses keserasian digunakan, iaitu proses menyemak fitur dengan memberi nilai. Sesuatu fitur akan memperoleh nilai daripada fitur berinterpretasi yang sepadan (Chomsky, 2001). Dalam kepala Kala, terdapat tiga fitur, iaitu fitur kala berinterpretasi [kini], fitur kasus nominatif [Nominatif] dan fitur EPP tak berinterpretasi [uN]. Oleh itu, penyemakan fitur tak berinterpretasi [uKala:] pada *k* melalui keserasian, dan dinilai sebagai [uKala: kini]. Setelah dinilai sebagai berkala kini, fitur tak berinterpretasi dapat disemak dan dipadamkan [uKala: kini].

Nodus Kala juga membawa satu lagi fitur tak berinterpretasi yang belum disemak, iaitu fitur [uN*]. Fitur [uN*] pada Kala tidak dapat disemak kerana tiada DP yang mempunyai fitur [N] dapat ditarik daripada leksikon. Bagi mengelakkan pelanggaran Prinsip Penyemakan Fitur, maka fitur tersebut diperkolatkan ke Kala'. Justeru, bagi membolehkan fitur [uN*] disemak, maka kategori kosong *sub* yang memiliki fitur berinterpretasi [N] yang berada di posisi Spesifier, Fk akan dipilih dan bergerak ke posisi Spesifier, FKala dan bergabung dengan Kala'. Pergerakan *sub* daripada Spesifier, Fk ke Spesifier, FKala meninggalkan bekas <*sub*> . Oleh itu, melalui penggabungan *sub* dengan Kala', fitur EPP tak berinterpretasi [uN*] dapat disemak secara hubungan bersaudara dan ditandai [uN*] dan unjuran maksimal FKala dibentuk dengan sempurna. Sungguhpun konstituen subjek kecil (*sub*) hadir secara terselindung (*covert*) dan tiada manifestasi fonetik, namun posisinya tetap wujud, iaitu menduduki posisi [Spes, Fk] seterusnya bergerak naik ke posisi [Spes, FKALA] bagi memenuhi keperluan penyemakan fitur tak berinterpretasi EPP pada unjuran KALA'. Kajian ini juga mencadangkan bahawa *sub* menerima penandaan kasus Nominatif sebagaimana yang dicadangkan oleh Adger (2002) dan Carnie (2006). Namun demikian, penandaan kasus Nominatif oleh *K "ada"* berbeza bagi ayat kewujudan berpola *sub-Ada-DP-FP* kerana subjek *sub* hadir secara implisit. Namun, bagi konstruksi ayat kewujudan, kasus Nominatif ditandai pada posisi subjek ayat, iaitu [Spes, FKala] dan tidak diberikan secara langsung pada konstituen subjek ayat seperti ayat yang bersubjek *zahir*. Oleh yang demikian, novelti kajian ini adalah kasus Nominatif diandaikan diterima oleh *sub* di posisi [Spes, FKALA] yang mengisi posisi subjek ayat. Semua proses ini diringkaskan dalam Rajah 2.

Rajah 2

Struktur subjek sub dalam ayat kewujudan menerusi Cangkerang Fk (vP Shell)

Berdasarkan analisis ini, dapatlah dinyatakan bahawa faktor utama yang membolehkan kategori kosong *sub* menduduki posisi subjek ayat dalam rajah pohon sintaksis adalah dimotivasikan oleh keperluan penyemakan fitur tak berinterpretasi [uN] yang dimiliki oleh k'. Justeru, bagi menyemak fitur tak berinterpretasi ini, *sub* ditarik daripada leksikon dan menduduki posisi Spesifier,Fk bagi menyempurnakan proses gabung. Faktor kedua ialah motivasi fitur tak berinterpretasi EPP [uN*] yang dimiliki oleh kepala Kala yang tidak boleh disemak dan dihapuskan kerana tidak terdapat sebarang DP yang boleh dinaikkan ke posisi [Spes,FKALA]. Hal ini menyebabkan *sub* pada posisi [Spes,FK] ditarik dan dinaikkan (*raising*) ke posisi Spesifier,FKala bagi menyemak dan menghapuskan fitur EPP [uN*] pada kepala Kala. Justeru, kedua-dua faktor ini merupakan faktor teoretis yang kuat sebagai sumbangan kajian ini terhadap penelitian secara teoretis terhadap subjek nul kecil, *sub* secara sejagat.

Kesimpulan

Melalui analisis yang telah dikemukakan, kajian ini menafikan Carnie (2006) yang menyatakan subjek nul hanya wujud dalam bahasa yang memiliki Sistem Morfologi Keserasian Kaya sahaja. Sebaliknya, subjek nul juga wujud dalam bahasa yang tidak mempunyai sistem ini, terutamanya bahasa Melayu. Kajian ini menunjukkan terdapat konstruksi ayat bahasa Melayu yang terbina tanpa konstituen subjek secara zahir. Namun, kami dapati dakwaan Kader (2003) yang menandakan *pro* di posisi subjek secara dalaman adalah tidak tepat. Hal ini kerana bahasa Melayu tidak mematuhi syarat kehadiran *pro* seperti dalam bahasa Itali, Perancis dan Finnish. Implikasinya, kajian ini mencadangkan subjek nul yang sesuai ialah subjek kecil *sub* mengisi posisi [Spesifier,FKALA]. *sub* didapati bersifat sejagat apabila boleh digunakan dalam bahasa Portugis-Eropah, Portugis-Brazil dan bahasa Cina bagi menggantikan *pro*. Kajian ini juga menolak analisis Salleh (1995) yang mendakwa bahasa Melayu sebagai bahasa bukan-*pro-drop*. Sebaliknya, makalah ini membuktikan bahawa bahasa Melayu merupakan bahasa-separa-*pro-drop* kerana turut menerima subjek nul pada sebilangan ayatnya, terutamanya ayat kewujudan. Melangkah ke hadapan, kami mencadangkan agar perbincangan subjek nul turut dibincangkan dalam konsteks yang lebih luas melibatkan konstruksi ayat kompleks.

Penghargaan

Penulisan ialah hasil penyelidikan daripada Geran Fundamental Kementerian Pengajian Tinggi FRGS (FRGS/1/2021/WAB10/UKM/02/2).

Rujukan

- Ackema, P., & Neeleman, A. (2004). *Beyond morphology*. Oxford University Press.
- Ackema, P., & Neeleman, A. (2007). Restricted pro drop in early modern Dutch. *J Comp German Linguist*, 10, 81-107.
- Adams, M. (1987). From old French to the theory of pro drop. *Natural Language and Linguistic Theory*, 5, 1-32.
- Adger, D. (2002). *Core syntax: A minimalist approach*. Oxford University Press.
- Alsagoff, L. (1992). *Topic in Malay: The other subject*. [Doctoral dissertation, Stanford University].
- Barbosa, P. (2011). Pro-drop and theories of pro in the minimalist program. *Language and Linguistics Compass*, 5(8), 571-587.
- Caesar, R. O. (2020). Locative constructions in Dangme. *Issues in Language Studies*, 9(2), 52-77. <https://doi.org/10.33736/ils.2283.2020>
- Carnie, A. (2006). *Syntax: A generative introduction* (2nd ed.). Blackwell Publishing.
- Chapman, S., & Routledge, C. (2009). *Key ideas in linguistics and the philosophy of language*. Edinburgh University Press.

- Che Man, M. A. F., & Mohamed Sultan, F. M. (2020). Ayat selapis dalam dialek Perlis menggunakan kerangka minimalis. *Jurnal Linguistik*, 24(1), 1-18.
- Chomsky, N. (1995). *The minimalist program*. MIT Press.
- Chomsky, N. (2001). Derivation by phrase. In M. Kenstowicz (Ed.), *Ken Hale: A life in language* (pp. 1-52). MIT Press.
- Chomsky, N. (2008). On phases. In R. Freidin, C. P. Otero, & M. L. Zubizarreta (Eds.), *Foundational issues in linguistics theory* (pp. 133-166). MIT Press.
- Chomsky, N. (2015). *The minimalist program*. MIT Press.
- Crystal, D. (2008). *A dictionary of linguistics and phonetics* (6th ed.). Blackwell Publishing.
- Dewan Bahasa dan Pustaka. (n.d.). *Korpus DBP*. <http://sbmb.dbp.gov.my/korpus>
- Gadanidis, T., Kiss, A., Konnelly, L., Pabst, K., Schlegl, L., Umbal, P., & Tagliamonte, S. A. (2021). Integrating qualitative and quantitative analyses of stance: A case study of English that/zero variation. *Language in Society*, 1-24. doi:10.1017/S0047404521000671
- Gluckman, J. (2021). Null expletives and embedded clauses in Logoori. *Syntax*, 24(3), 334-375. <https://doi.org/10.1111/synt.12212>
- Haegeman, L. (1994). *Introduction to government and binding theory* (2nd ed.). Blackwell Publishers Ltd.
- Hassan, A. (2006). *Sintaksis*. PTS Publications Sdn. Bhd.
- Huang C. T. J. (1989). Pro-drop in Chinese: A generalized control theory. In O. A. Jaeggli, & K. J. Safir (Eds.), *The null subject parameter* (pp. 185-214). Springer, Dordrecht.
- Kader, M. (2003). Kategori kosong pro yang berfungsi frasa nama. *Jurnal Bahasa*, 3(3), 391-416.
- Karim, N. S., Farid, M. O., & Haji Musa, H. (2010). *Tatabahasa dewan edisi keempat*. Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Liaw, Y. F. (1985). *Nahu Melayu moden*. Pustaka Nasional Pte Ltd.
- Matthews, P. (2007). *The concise Oxford dictionary of linguistics* (2nd ed.). Oxford University Press.
- Meor Osman, W. R., & Meor Osman, W. S. (2021). Dinamik bahasa media dalam talian: Sumbangan terhadap perkamusan Melayu di Malaysia. *Issues In Language Studies*, 10(1), 37-58. <https://doi.org/10.33736/ils.2546.2021>
- Fromkin, A., Rodman, R., & Hyams, N. (2001). *An introduction to linguistics theory*. John Willey & Sons.
- Mustaffa, A. R. (2020). Null expletives in Malay. *GEMA Online Journal of Language Studies*, 20(2), 224-243. <http://doi.org/10.17576/gema-2020-2002-13>
- Omar, A. (2015). *Nahu Melayu mutakhir edisi kelima*. Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Ortin, R., & Fernandez-Florez, C. (2019). Transfer of variable grammars in third language acquisition. *International Journal of Multilingualism*, 6(4), 442-458. <https://doi.org/10.1080/14790718.2018.1550088>
- Ouhalla, J. (2001). *Introducing transformational grammar: From principles and parameters to minimalisme* (2nd ed.). Edward Arnold Publishers Limited.
- Radford, A. (2009). *Analysing English sentences: A minimalist approach*. Cambridge

University Press.

- Rizzi, L. (1986). Null object in Italian and the theory of pro. *Linguistic Inquiry*, 17(3), 501-557.
- Roberts, I. (1993) *Verbs and diachronic syntax*. Kluwer.
- Salleh, R. (1995). *Penerapan teori kuasa dan tambatan*. Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Sobin, N. (2011). *Syntactic analysis*. Blackwell's Publishing.
- Vainikka, A., & Levy, Y. (1999). Empty subjects in Finnish and Hebrew. *Natural Language and Linguistic Theory*, 17, 613-631.
- Wahab, K. A., Razak, R. A., & Sultan, F. M. (2016). The verb phrase construction in Malay: The minimalist program. *Pertanika Journal of Social Science and Humanities*, 24(S), 23-34.
- Walton, M., Dewey, D., & Lebel, C. (2018). Brain white matter structure and language ability in preschool-aged children. *Brain and Language*, 176, 19-25. <https://doi.org/10.1016/j.bandl.2017.10.008>